

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-1188

10.12.2021

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Håndverkerfeil – unntak for utbedring av feil som ikke har ført til eller vil føre til skade.

Sikrede meldte den 19.6.19 om skjevheter i etasjeskillet og sprekkdannelser i garasjegulv. Selskapet rekvirerte skadefirma som befarte boligen og utarbeidet skaderapport. Av rapporten fremkom at det ikke var oppstått noen følgeskade, og at skjevhetene ville utbedres ved demontering og omlegging av gulvet. Hva gjaldt sprekkdannelsene så ville disse ifølge takstmann utbedres ved sparkling. Under selskapets saksbehandling kom det frem at sikrede hadde reklamert på gulvet allerede i 2018 før boligen ble ferdigstilt og før forsikringen ble tegnet den 23.1.19. Selskapet avsto dekning den 7.11.21 med henvisning til at forsikringen ikke dekket skader som var kjent før forsikringen ble tegnet. Sikrede var uenig i selskapets avslag og anførte blant annet at entreprenøren hadde lovet å ordne opp i skaden, og at det derfor ikke var noen grunn til å fremme krav mot forsikringen på et tidligere tidspunkt. Nemnda kom til at det ikke var dokumentert en dekningsmessig skade som følge av håndverkerfeilen.

Saksfremstilling

Saken gjelder sikredes krav for håndverkerfeil under hytteforsikring.

Sikredes hytteforsikring omfatter:

Håndverks- og entreprenørfeil - andre bygningsskader

- Andre bygningsskader som følge av feil utført av godkjent/autorisert håndverker eller entreprenør:
- Tele, setninger, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering
- Materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje
- Utbedring av selve feilen/mangelen om denne har ført til eller vil føre til skade, inkludert tilkomstkostnader, inntil kr 100 000
- ...
- Skaden må ha blitt konstatert innen 10 år etter at arbeidet ble utført

Følgende skader omfattes ikke:

Håndverks- og entreprenørfeil – andre bygningsskader, dekker ikke:

- Feil og mangler som var kjente før forsikringen tegnes
- Utbedring av feil/mangel som ikke har ført til eller vil føre til skade
- Kosmetiske feil og skader som kun består av flekker, riper, svinnsprekker, avskallinger, knirk i gulv, samt mindre hakk og merker
- ...
- Skade som andre enn sikrede er pliktig til, og har økonomisk evne til å erstatte, i henhold til garanti eller annen avtale

Sikrede meldte om skade under sin hytteforsikring den 19.6.19. Skaden besto av skjevheter i etasjeskillet og sprekkdannelser i garasjegulv som følge av håndverker/entreprenørfeil. Selskapet rekvirerte skadefirmaet R.N. for befaring og utarbeidelse av rapport. Det ble utarbeidet en rapport for gulvet innvendig i hytten 10.7.19 og en rapport for garasjegulvet 7.8.19. Av rapporten for innvendig gulv fremkom følgende skadeårsak:

Her opplever kunde knirk i gulvet. Og det har reist seg opp ved verandadøra så dette svikter når det blir gått på. Årsak til dette kan være at under gulvet ikke er rett/slett nok.

Videre om skadeomfanget fremkom:

Ingen følgeskader her. Kunde opplever knirk i gulvet og at det har beveget seg opp fra underlaget slik at det svikter når det blir gått på.

Om reparasjonsbehovet fremkom:

Tømrerarbeid

Her fordeler av gulvet demonteres for og legge dette på nytt etter at undergulvet er sjekket.

Sikrede hadde allerede den 21.1.19 innhentet følgende utbedringsforslag fra R.B. AS:

Gulvbordene og varmemefolie bør fjernes, og undergulvet rives opp med f.eks. avrettingsmasse før det legges folie på nytt, og nytt gulv.

Av skaderapporten for garasjegulvet fremkom følgende om skadeårsaken:

Her er det sprekkdannelser i gulv. Kunde opplyser om at han har reklamert på dette og utbygger kom og pusset over gulvet med et tynt sikt med betong. Men sprekken kom tilbake. Årsak til dette er mest trolig at det er støpt en såle til vegger så er gulv støpt etter dette. Så da beveger gulv og såle seg uavhengig av hverandre derfor vil det bli sprekker mellom disse. Årsak til dette er setninger/bevegelse i bygget i forbindelse med frost

Om skadeomfanget var det opplyst:

Sprekker i betongdekke

Videre om reparasjonsbehovet fremkom:

Murerarbeid

Sparkling av gulv med fiberarmert masse.

Under selskapets saksbehandling kom det frem at sikrede hadde reklamert på gulvet allerede i 2018 før boligen ble ferdigstilt og før hytteforsikringen ble tegnet den 23.1.19. Entreprenør hadde innrømmet ansvar, og nytt gulv ble lagt. Det viste seg imidlertid at reklamasjonsarbeidet ikke var tilfredsstillende. Sikrede reklamerte på nytt, men entreprenør fullførte aldri reklamasjonsarbeidet da det i mai 2019 slo seg konkurs.

Selskapet avsto dekning den 7.11.21 med henvisning til at forsikringen ikke dekket skader som var kjent før forsikringen ble tegnet.

Sikrede klaget saken inn for Finansklagenemnda 16.4.21.

Sikrede har i det vesentlige anført at selskapet må dekke skadene. Frem til åpning av konkurs lovet entreprenøren å utbedre manglene, og inntil da var det ingen grunn til å fremme krav under forsikringen. Hendelsesforløpet er gjort grundig rede for i klagen. Sikrede har tegnet flere forsikringer i forbindelse med oppføringen av boligen. Én av disse forsikringene må dekke skaden, spørsmålet er heller under hvilken av polisene kravet burde vært fremmet.

Selskapet har i det vesentlige anført at skadene ikke er omfattet av forsikringen. En grunnleggende forutsetning for dekning er at det foreligger gjeldende forsikring på skadetidspunktet. Det pågikk reklamasjonsarbeider i 2018 med et dårlig resultat. Det ble i klagen

opplyst om at sikrede overtok skjøtebetingelsene i 2018 og også ansvaret for oppfølging av reklamasjon. Det fremkommer flere steder av klagen at skjevheter i etasjeskillet og sprekkdannelse i garasjeggulv var kjent for sikrede ved tegning av hytteforsikringen den 23.1.19.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for følgeskader av håndverksfeil.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skjevhetene i etasjeskillet og sprekkdannelsen i garasjeggulvet.

Dekningen for håndverkerfeil omfatter "bygningsskader som følge av feil utført av godkjent/autorisert håndverker eller entreprenør". Av samme vilkår fremgår at deknningen omfatter ikke "feil og mangler som var kjente før forsikringen tegnes" eller "utbedring av feil/mangel som ikke har ført til eller vil føre til skade".

Selskapet har vist til at skaden er unntatt dekning fordi du var kjent med håndverkerfeilene før forsikringen ble tegnet. I den forbindelse har selskapet vist til at det allerede i 2018 ble reklamert på gulvet til entreprenør.

Selskapets unntak for feil og mangler *som var kjent før forsikringen ble tegnet* har tidligere blitt behandlet av nemnda i uttalelse FinKN 2020-463. I denne saken konkluderte nemnda med at et slikt unntak er i strid med de preseptoriske reglene i fal. kap. 4 og at det derfor må anses ugyldig. Fra nemndas avgjørelse hitsettes:

Nemnda forstår dette unntaket slik at det gjelder feil og mangler sikrede kjente til før forsikringen ble tegnet.

Det er klart at selskapet ikke er ansvarlig for et forsikringstilfelle som inntreffer før forsikringen begynner å løpe. Forsikringstilfellet i dette tilfellet er følgeskadene. Det er ikke omstridt at disse inntraff etter at forsikringen ble tegnet. Feil og mangler er skadeårsaken, og disse forelå før tegning. Ifølge fal. § 4-1 kan selskapet i forbindelse med inngåelsen eller fornyelse av en forsikringsavtale be om opplysninger om forhold som kan ha betydning for dets vurdering av risikoen. Dette omfatter typisk forhold som på tegningstidspunktet medfører en risiko for skade – i dette tilfellet håndverksfeil eller mangler – men som ikke har materialisert seg i en skade på dette tidspunktet. Bestemmelsen innebærer at forsikringstaker er beskyttet mot følgen av slike risikofaktorer såfremt selskapet ikke spør. Dersom selskapet stiller spørsmål og forsikringstaker gir gale eller ufullstendige opplysninger, er selskapet videre avskåret fra å reagere hvis forsikringstaker er mindre enn lite å laste, jf. fal. § 4-2. Og hvis forsikringstaker er mer enn lite å laste er sanksjonen avkortning, ikke full ansvarsfrihet. Nemnda mener at et objektivt unntak for følger av feil og mangler som var kjent ved tegning er i strid med disse reglene.

Denne forståelsen av fal. § 4-1 støttes også av fal. § 4-5, som sier at dersom selskapet av særlige grunner er avskåret fra å få opplysninger om et bestemt forhold, kan det ta forbehold om ansvarsfrihet knyttet til dette forholdet. Selskapets unntak for kjente feil og mangler er nettopp et forbehold om at det ikke vil dekke følger av slike feil og mangler. I Ot. prp. nr. 49 (1988-1989) s. 64-65 heter det at:

Det normale er at selskapet må følge reglene om forsikringstakerens opplysningsplikt når det skal fastlegge forutsetningene for overtagelse av risikoen. Et sentralt siktemål med disse bestemmelsene er å avskjære selskapet fra å reagere med nedsetting av ansvaret eller full ansvarsfrihet når forsikringstakeren har gitt ufullstendige eller uriktige opplysninger i god tro. § 4-5 kommer i et visst motsetningsforhold til dette prinsippet, ettersom bestemmelsen gir adgang til å stille opp risikoforutsetninger som kan påberopes uten hensyn til forsikringstakerens subjektive forhold. Av denne grunn er det bare når selskapet av "særlige grunner (er) avskåret fra å få risikoopplysninger om et bestemt forhold" at det er adgang til å ta forbehold som omfattes av bestemmelsen.

Bestemmelsen må derfor forstås slik at selskapet kun kan ta slike forbehold når det ikke kan innhente opplysningene...

Nemnda mener etter dette fal. § 4-1, jf. § 4-5, må forstås slik at selskapet ikke kan innta objektive unntaksklausuler for risikofaktorer som forelå før tegningstidspunktet, og som det kunne ha avklart gjennom sikredes opplysningsplikt, jf. for så vidt FKN-2010-191, FKN-2011-083 og FKN-2012-225, hvor nemnda under dissens underkjente et unntak i rettshjelpforsikring for tvist hvor sikrede kjente

tvistegrunnlaget før tegning. Denne klausulen ble også underkjent i dom 16.11.11 Oslo tingrett. Dommen ble anket, men saken ble forlikt før behandling i lagmannsretten.

Etter dette vil ikke selskapet kunne avslå dekning på bakgrunn av ovennevnte vilkår.

Av håndverkerdekningen fremgår videre at forsikringen dekker ikke *utbedring av feil/mangel som ikke har ført til eller vil føre til skade*. Dette må tolkes dithen at skade som følge av håndverkerfeilen er omfattet av forsikringen men utbedring av selve feilen er unntatt. Dette underbygges av ordlyden i vilkåret om at det er bygningsskader *som følge av* feil utført av godkjent håndverker som omfattes av forsikringen.

Det avgjørende for spørsmålet om dekning blir således om det har oppstått noen skade som følge av håndverkerfeilen.

Av sakens dokumenter fremgår at skaden består av skjevheter i gulv og sprekkdannelser i garasjergulv. Av skaderapporten fremgår at utbedring av skjevhetene består av demontering og omlegging av gulv. Videre vil sprekken i betongdekket kunne utbedres ved sparkling. Utbedringsforslaget er således knyttet til utbedring av selve håndverkerfeilen. Av sakens dokumenter kan vi ikke se dokumentasjon for kostnader som alene knytter seg til en følgeskade.

Vi viser til tidligere nemdsuttalelse FinKN 2020-261 som gjaldt sikredes krav for håndverkerfeil og grensen mellom hva som var følgeskade og hva som måtte regnes som selve håndverkerfeilen. Fra nemndas avgjørelse hitsettes:

Nemnda forstår de fremlagte takstene slik at det ble gjort en rekke feil under utførelsen med det aktuelle puss systemet, og at dette har ført til omfattende skader i overflatepussen. Reparasjonsbehovet er omtalt som følger:

Puss fjernes og man må starte på nytt

Videre må man se på løsning med fasadeplater hvor spiler er montert og overgang mellom puss/fasadeplater

Ut fra dette må hele arbeidsprosessen gjøres om igjen. Dette er omgjøring av håndverksfeilen og ikke omfattet av forsikringen. Ut fra taksten kan nemnda ikke se at overflatepussen er omtalt som egen (følge)skade, og det er heller ikke angitt særlige reparasjonsomkostninger for denne delen av arbeidet. Nemnda har derfor ikke noe grunnlag for å skille ut overflatepussen som en følgeskade adskilt fra den underliggende håndverksfeilen, jf. for så vidt FinKN 2017-165.

På bakgrunn av det ovennevnte kan vi ikke se dokumentasjon for at det foreligger en dekningsmessig skade som følge av håndverkerfeilen. Utgiftene tilknyttet skadene er derfor ikke omfattet av forsikringen.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).